

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 1483 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

2. juli 2001

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 14. maj 2001 (Alm. del – bilag 1196) vedlægges Miljø- og Energiministeriets besvarelse af de deri stillede spørgsmål nr. 183-186.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Eidevold'.

DEPARTEMENTET

J.nr. M 3034-0372

Den

Miljø- og energiministerens besvarelse af spørgsmål nr. 183-186 (alm. del – bilag 1196) stillet af Folketingets Europaudvalg den 14. maj 2001.

Spørgsmål nr. 183:

Udvalget ønsker oplyst, hvor stort omfanget af alle typer emballager for drikkevarer og fødevarer er, fordelt på mængder, kategorier og materialer, herunder ønskes oplyst, hvor mange glasflasker, plastflasker og dåser, der anvendes i Danmark til sodavand, øl og andre drikkevarer.

Svar:

Miljøstyrelsen får hvert år udarbejdet en statistik over den samlede mængde emballage, som sættes på det danske marked (forsyningsmængden). Statistikken omfatter en opgørelse af emballageforsyningsmængden fordelt på materialekategorier, samt en opdeling i salgs- og transportemballage. Statistikken viser desuden mængden af genbrugs- og genpåfyldelige emballager. Statistikken er kun i meget begrænset omfang opdelt på, hvilke emballagetyper, -mængder og -materialer, der anvendes til fødevarer og drikkevarer (hovedsagelig genbrugs- og genpåfyldelig emballage til drikkevarer).

Den samlede danske emballageforsyning for året 1999 er opgjort til at være på 1.000.817 tons, hvoraf 43 pct. er salgsemballager og 57 pct.

er transportemballage. Forsyningsmængden opdelt på materialekategorier fremgår af nedenstående tabel.

Samlet forsyning af emballager, 1999

Emballagematerialer		Total forsyning	Total forsyning
Materiale	Kategori	Tons	%-fordeling
Papir og pap	Bølgepap	334.976	46,9
	Andet pap	84.026	
	Papir	50.505	
	I alt	469.507	
Glas	I alt	158.710	15,9
Plast	PVC	314	17,3
	PP	25.417	
	PS	2.317	
	EPS	8.551	
	PC	1.056	
	PET	8.828	
	HDPE	29.080	
	LDPE	94.636	
	Anden plast	2.456	
	I alt	172.655	
Metal	Jern/uædelt metal	6.302	4,5
	Aluminium	20.217	
	Hvidblik	18.670	
	I alt	45.189	
Tekstiler	I alt	3.836	0,4
Træ	I alt	150.920	15,1
I alt	I alt	1.000.817	100,0

Der er i alt 2,8 mia. brug pr. år af genbrugs- og genpåfyldelige emballager. Heraf tegner øl- og læskedrikindustrien sig for de godt 2,7 mia. enheder med hovedvægten på flasker af glas og plast. I alt er der en beholdning på 640 mio. genbrugsemballager. Såfremt de alle blev erstattet af engangsemballage ville affaldsmængden heraf være på 1,3 mio. tons. Hvis det var tilfældet ville man dog givet vis benytte nogle mindre kraftige emballager – f.eks. vejer en engangsglasflaske til øl ca. 100 gram mindre end en returflaske - hvorved den reelle affaldsmængde ville blive mindre end de 1,3 mio. tons.

Miljøstyrelsen er ikke i besiddelse af konkrete oplysninger om hvor mange dåser til drikkevarer, der anvendes i Danmark. Et forsigtigt

skøn er, at forbruget af dåser ligger i størrelsesordenen 100-150 tons, hvorved de udgør en meget begrænset del af det samlede emballageforbrug til drikkevarer.

Hoveddata om anvendelsen af genbrugsemballager, 1999

Materiale	Type	Produkt	Antal brug pr. år	Antal enheder i cirkulation	Årligt forbrug i tons ¹
Glas	Flasker	Øl	1.800.000.000	432.000.000	540.000
	Flasker	Læskedrikke	500.000.000	100.000.000	100.000
Plast	Flasker	Læskedrikke	400.000.000	80.000.000	26.000
	Kasser	Øl/læskedrikke	80.000.000	16.000.000	160.000
	Bakker	Øl/læskedrikke	7.000.000	840.000	28.000
	Paller	Levnedsmidler	250.000	50.000	750
	Kasser	Distribution	2.000.000	200.000	8.000
Metal/plast	Tromler/beh.	Diverse	300.000	100.000	15.000
Metal	Fustager	Øl	8.000.000	960.000	80.000
	Kar	Levnedsmidler	150.000	15.000	7.500
	Flasker	Luftarter	2.500.000	750.000	25.000
	Rullebure	Levnedsmidler	4.000.000	200.000	80.000
	Sagteriløge	Kød	23.000.000	2.300.000	23.000
Træ	Paller	Alle	10.800.000	2.700.000	270.000
	Tromler	Diverse	10.000	10.000	1.000
I alt			2.838.010.000	636.125.000	1.364.250

Note 1: Hvis genbrugsemballagen blev erstattet af engangsemballage ville affaldsmængden være mindre end 1,3 mio. tons, da man vil benytte nogle mindre kraftige emballager. Kilde: Emballageforsyningen i Danmark 1999.

Spørgsmål 184:

Hvordan er fordelingen af glas og plastflasker på sodavand ændret siden introduktionen af plastflaskerne? Samtidig ønskes oplyst, hvad denne ændring i brug af emballagetype betyder rent miljømæssigt.

Svar:

Siden 1,5 PET flaskerne blev indført i 1991, har de udgjort en stigende del af det samlede salg målt i volumen. I 1999 udgjorde de 47 pct.. PET flaskerne på 0,5 l blev indført i 1994, og udgør ligeledes en betydelig del af salget, svarende til 24 pct. af det samlede salg målt i volumen. Introduktionen af plastflasker har medført, at andelen af glas-

flasker i samme periode er faldet. Udviklingen i perioden 1992 - 1999 fremgår af nedenstående tabel.

Volumenfordeling på flasker til læskedrikke, 1992-1999, pct.

Materiale	Volumen	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1999
Glas	25 cl	49,6	45,8	46,3	35,0	31,0	28,1	28,2
	50 cl	7,8	6,6	6,4	0,7	0,0	0,0	0,0
	100 cl	11,7	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	øvr. gns. 33 cl	3,0	2,8	2,0	1,6	1,2	1,0	0,7
PET	50 cl	0,0	0,0	0,0	17,3	20,9	22,4	24,2
	150 cl	27,9	40,7	45,3	45,4	46,9	48,5	46,9

Note: Volumenfordelingen fås ved omregning af antal solgte flasker til volumenmængde. Bemærk, at der ikke er 1998 data. Kilde: Danske Læskedrik Fabrikanten

Antal genpåfyldelige flasker til læskedrikke i cirkulation, 1995-1999, mio. stk.

	1995	1996	1997	1998	1999
Glasflasker	185,3	135,7	116,4	116,4	100,0
Plastflasker	44,7	56,3	67,6	67,6	80,0

Kilde: Emballageforsyningsmængden i Danmark, 1995-1998 og Emballageforsyningen i Danmark 1999.

Glasflaskerne bruges i gennemsnit 6 gange om året, mens plastflaskerne i gennemsnit bruges 5 gange. Af plastflaskerne er ca. 60 pct. solgt i 0,5 l og ca. 40 pct. i 1,5 l. Det betyder, at der årligt sælges omkring 135 mio. liter læskedrik i glasflasker og 340 mio. liter i plastflasker.

I miljøvurderingen af emballage til drikkevarer¹ er miljøbelastningen ved forskellige typer emballage blevet opgjort. Det er en livscyklusvurdering, dvs. alle miljøpåvirkninger over hele emballagens levetid er inkluderet. Vurderingen er opgjort pr. 1000 liter læskedrik, dvs. at der er fx taget højde for, at glasflaskerne i gennemsnit kan bruges 30 gange før de kasseres, mens plastflaskerne kun bruges 20 gange. Resultaterne for fire miljøeffekter vises nedenfor. Effekterne på ressourceforbrug og produktion af affald er ikke taget med her, men de viser samme billede som for miljøeffekterne.

¹ Miljøstyrelsen 1998, Miljøprojekt nr. 399, Life Cycle Assessment for Packaging Systems for Beer and Soft Drinks

Miljøeffekter ved forskellige typer emballage til læskedrik

PET _{WDK2000} pr. 1000 l produkt	25 cl glas	50 cl PET	150 cl PET	50 cl PET	150 cl PET
	Genpåfyldelig	Genpåfyldelig	Genpåfyldelig	Engangs	Engangs
Drivhuseffekt	0,0292	0,0126	0,0105	0,0419	0,0241
Fotokemisk ozon	0,0069	0,0094	0,0066	0,0528	0,0297
Forsuring	0,0092	0,0064	0,0049	0,0325	0,0182
Næringssaltbelastning	0,0041	0,0024	0,0020	0,0078	0,0048

Note: Enheden er personækvivalenter, mPET_{WDK2000} og måles pr. person i verden (W) eller Danmark (DK) for de målsatte udledninger i 2000. Personækvivalenten udtrykker den miljøbelastning eller det ressourceforbrug, som en gennemsnitsperson kan bidrage med om året, hvis de fastsatte miljøpolitiske målsætninger skal opfyldes. Kilde: Miljøprojekt nr. 399 1998, Life Cycle Assessment for Packaging Systems for Beer and Soft Drinks.

Samlet set vurderes de genpåfyldelige PET flasker at være den type emballage til læskedrik, der har de laveste miljøeffekter. Miljøbelastningen fra glasflasker er betydelig lavere end engangsflasker af PET på 50 cl, og noget lavere end engangsflasker af PET på 150 cl. Overgangen fra genpåfyldelige glasflasker til plastflasker vurderes derfor at være en miljømæssig fordel.

Spørgsmål 185:

Udvalget ønsker oplysning om de tyske overvejelser om indførelse af dåsepat.

Svar:

Forbundsregeringen har fremsat forslag om at indføre pant på engangsemballage til drikkevarer fra den 1. januar 2002. Panten skal omfatte dåser og engangsflasker af glas og PET. For dåser og flasker under 1,5 liter vil panten blive 0,25 euro (ca. 1,85 kr.) og for flasker over 1,5 liter 0,50 euro (ca. 3,70 kr.). Vinflasker er undtaget. Engangskartoner vil blive betragtet som miljøvenligt på linie med genpåfyldelige flasker.

Panten skal indføres, fordi det siden 1997 ikke er lykkedes, at få salget af drikkevarer i genpåfyldelige emballager til at udgøre gennemsnitligt 72 pct. Ifølge den tyske lovgivning skal der indføres en pant på 0,50

DM pr. emballage for de produkter, hvor den genpåfyldelige andel falder under 72 pct.

Med indførelsen af den nye pantordning ophæves den eksisterende emballageforordning fra 1991. Ophævelsen betyder, at der ikke længere er krav om, at salget af drikkevarer i genpåfyldelige emballager skal udgøre gennemsnitligt 72 pct.

Das Bundesrat (Det føderale råd) skal behandle forslaget den 22. juni 2001.

Spørgsmål 186:

Hvorfor er der ikke etableret et pantsystem på en lang række andre typer af emballager end glas- og plastflasker til sodavand og øl, såsom konservesdåser til fødevarer og mælke- og juicekartoner?

Ville et bredt pantsystem på alle disse emballager efter regeringens opfattelse ikke betyde, at den miljømæssige belastning vil blive stærkt minimeret?

Svar:

Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse om emballage til øl og læskedrikke omfatter ikke emballager til ikke-kulsyreholdige læskedrikke som f.eks. cacaomælk, iste, saft, juice og naturligt mineralvand, hvorfor der ikke er krav om, at emballager til disse drikkevarer skal indgå i et pant- og retursystem. En af grundene hertil er bl.a., at langt den største del af de læskedrikke, der sælges her i landet, er kulsyreholdige.

Baggrunden for reglerne er desuden, at i modsætning til emballering af øl og kulsyreholdige læskedrikke, kan der til de ikke-kulsyreholdige læskedrikke anvendes mindre miljøbelastende engangsemballager som en papkarton lamineret med plastfolie og evt. aluminiumsfolie. Den tyske miljøstyrelse har i 2000 udarbejdet en miljøvurdering af drikkevareemballager, der bl.a. viser, at kartonemballager og genpåfyldelige flasker er mindre miljøbelastende end engangsflasker og dåser. Undersøgelsen viser dermed, at der ikke er belæg for, at genpåfyl-

delige flasker er miljømæssigt bedre end kartonemballager. Miljøstyrelsen har også selv fået udarbejdet en række undersøgelser af emballage til mælk og juice. I en undersøgelse af emballager til mælk fra 1996² er der ikke fundet nogle afgørende forskelle i miljøeffekterne fra papkartoner og plastdunke til mælk. Til gengæld vurderes plastdunke at have et større forbrug af ikke-fornyelige ressourcer. Der er imidlertid ikke tale om en fuld livscyklusvurdering (kun de væsentligste miljøeffekter er medtaget), og det kan derfor ikke på den baggrund konkluderes, at de to emballagetyper er "ligeværdige". I en undersøgelse af mælkekartoner fra 1992³ er konsekvenserne ved at indføre et pantsystem for mælkekartoner undersøgt. Her vurderes det, at et sådant indsamlingssystem vil give et betragteligt samfundsøkonomisk underskud.

Drikkevarer er i øvrigt pålagt en emballageafgift. For bl.a. øl og læskedrik med kulsyre skal der betales en volumenbaseret afgift, som giver incitament til at bruge genpåfyldelig emballage. For læskedrikke uden kulsyre betales en vægtbaseret afgift, som er differentieret efter emballagens miljøbelastning, så producenten har incitament til at benytte en emballage med en mindre miljøbelastning.

Med hensyn til konserverdåser til fødevarer er det Miljøstyrelsens vurdering, at et pant- og retursystem for sådanne emballager vil indebære nogle sundhedsmæssige og arbejdsmiljømæssige risici, som ikke er ønskelige i Danmark. Selvom forbrugerne vil bruge en mængde vand til at skylle emballagen, er det næsten uundgåeligt, at der vil være enkelte madrester tilbage i emballagerne, som vil være grobund for bakterier, der vil kunne spredes i den efterfølgende håndtering af emballageaffaldet. En stor del af det stål og blik (ca. 40 pct.), som bl.a. bruges til konserverdåser, bliver allerede opsamlet fra forbrændingslaggerne, hvorefter det bliver genanvendt.

Endelig forebygger et pant- og retursystem, at emballage smides i naturen. Dette problem vurderes dog at være større ved emballage til øl og læskedrikke end for konserverdåser til fødevarer.

² Miljøstyrelsen 1996, Miljømæssig screening af emballager til mælk, Miljøprojekt nr. 345.

³ Miljøstyrelsen 1992, Genanvendelse kontra forbrænding af mælkekartoner, Miljøprojekt nr. 202.

Foruden de rene miljøaspekter vil et pant- og retursystem indebære en række effekter på forbrugerne, da de skal have rimelige muligheder for at kunne aflevere emballagerne igen.

Det er derfor Miljøstyrelsens opfattelse, at pant- og retursystemer for konservesdåser til fødevarer samt mælk og juice ikke umiddelbart vil medføre en væsentlig miljøforbedring.

